

5 4

Theorie en lastige woorden les 4 – blad 1

Doel: Om te lezen

Binnen de EU reis je zonder paspoort naar een ander land.

Groeiende samenwerking

Na de Tweede Wereldoorlog wilden mensen een nieuwe oorlog voorkomen. Ze vonden dat landen meer samen moesten doen. Eerst gingen België, Nederland en Luxemburg als **Benelux** samenwerken voor handel, landbouw en industrie. Later deden ook Frankrijk, Duitsland en Italië mee. Steeds meer landen kwamen erbij, want door samenwerking werd handel makkelijker en dat was goed voor de economie! De

ministers maakten ook afspraken over andere onderwerpen. Door samenwerken konden landen criminelen opsporen en milieuvuiling aanpakken. Het ging dus niet meer alleen over economie, maar ook over veiligheid, milieu en politiek. In 1992 werd daarom de **Europese Unie** opgericht, de EU. Sindsdien zijn de grenzen tussen EU-landen open en kun je in veel landen met de **euro** betalen.

de Benelux

Samenwerking van België, Nederland en Luxemburg.

de crimineel

De misdadiger.

de milieuvuiling

Vervuiling van de natuurlijke omgeving met afvalstoffen.

de Europese Unie (EU)

Landen in Europa die samenwerken.

de euro

Munt van landen in de Europese Unie.

Democratie in Nederland en Europa

Wie is hier de baas? Nederland wordt bestuurd door een regering. De ministers uit de regering maken wetten en zorgen dat ze uitgevoerd worden. Zo'n wet moet wel eerst worden gekeurd en daar hebben alle volwassen inwoners wat over te zeggen. Het parlement, dus de mensen die door de bevolking gekozen zijn, keurt de wetten die de ministers hebben geschreven en controleert of ze goed worden uitgevoerd.

Hoe zit dat in Europa, wie regelt daar alles? De Europese Unie wordt bestuurd door de **Europese Commissie**. Zij bedenken de Europese wetten. Die worden gecontroleerd door het **Europese Parlement**. Hierin zitten vertegenwoordigers uit alle landen van de Unie. Ze worden gekozen door alle mensen in de Unie die stemrecht hebben. Jij dus ook als je achttien bent.

Vertegenwoordigers uit alle landen van de EU.

het parlement

De volksvertegenwoordiging, Eerste en Tweede Kamer samen.

de Europese Commissie

De regering van de Europese Unie.

het Europees Parlement

De vertegenwoordigers van de inwoners van de Europese Unie, die wetten bespreken en goedkeuren.

het stemrecht

Recht om te stemmen op een volksvertegenwoordiger.

Hulp van blauwhelmen.

Samenwerken voor vrede

Niet alleen in Europa zijn landen gaan samenwerken. In de **Verenigde Naties (VN)** werken bijna alle landen van de wereld samen. De belangrijkste afspraken gaan over recht op leven, vrijheid van godsdienst en van meningsuiting. De VN zet zich in om **mensenrechten** te bevorderen of te helpen met de verbetering van de gezondheid in arme landen. Bij oorlogen probeert

de VN met neutrale soldaten de strijdende partijen uit elkaar te houden of burgers te beschermen. Je herkent de soldaten aan hun blauwe helmen. Dat ging niet altijd goed, zoals in Srebrenica (Bosnië) waar Nederlandse **blauwhelmen** niet konden voorkomen dat Bosnisch-Servische soldaten een grote groep Bosnische moslimmannen vermoordden.

de Verenigde Naties (VN)

Organisatie voor vrede, waarin bijna alle landen van de wereld samenwerken.

de meningsuiting

Je mening zeggen.

de mensenrechten

Grondrechten van alle mensen, zoals het recht op leven en vrijheid.

neutraal

Onpartijdig.

de blauwhelmen

Neutrale soldaten van de Verenigde Naties.

Het verhaal van...

Aminata

Aminata is apetrots, ze heeft haar broertje gered. De VN heeft een school in haar dorp gebouwd. Daar kunnen kinderen leren rekenen, lezen en schrijven. Dat is later handig bij je werk. Maar je leert nog meer op school. Vorige maand had de juf verteld hoe je gevaarlijke ziektes, zoals diarree en tetanus kunt herkennen en wat je moet doen als je dat hebt. Aminata had goed opgelet. Toen vorige week haar broertje opeens kramp in zijn

kaken kreeg en niet meer kon praten, wist ze dat hij tetanus had. Haar moeder dacht dat hij een grapje maakte, maar Aminata heeft haar broertje naar de dokter gebracht. Ze waren net op tijd, zijn armpjes werden ook al stijf. Dankzij de medicijnen wordt hij weer helemaal beter. Aminata weet wel hoe haar broertje aan tetanus komt, er is straatvuil in een wond gekomen. Gelukkig bouwt de VN nu een vuilstortplaats in het dorp.

Zo leer je hoe je je broertje redt.

de diarree

Heel dunne, waterige poep.

de tetanus

Een ziekte veroorzaakt door een bacterie uit bijvoorbeeld straatvuil of een dierenbeet, ook wel bekend als kaakklem of wondkramp.

de vuilstortplaats

Plaats waar afval wordt gestort.